

χαθεὶ ἐλότελα, τότε πρόφτασαν οἱ κύριοι του και τὸν Τευρκὸν τὸν σταράτησαν καὶ σὲ γλύτωσαν, ὃ Ελλάδα σκλάδα, ἀνάξια νὰ ζεῖται ἐλεύτερα και νὰ λυτρωθεῖς, σὲ γλύτωσαν, ὃ λαὶ κακομοιριασμένε, ὃ φευτοῦσασιλίζει, ὃ πρωθυπουργὲ ραγιά, ὃ ἀρχοντες τιποτένιοι, σαὶς γλύτωσαν και σαὶς ἔδεσαν ἐπειτα χειροπέδαρα.

Ο σκλάδος μνήσκει πάντα σκλάδος τοῦ ἀποικικού κυρίου, ἔξον θν μπορέσει μόνος του νὰ λυτρωθεῖ. Κι ἀν δὲν μπορέσει τότε ἀπὲ μὰ σκλαδική περνάει σ' ἄλλη, ὃς ποὺ νὰ φέτσεις σὲ τελευταῖο σκαλοπάτη τῆς κατάντιας του. Και αὐτὴ εἶναι ἡ ἥση του καλλιο νὰ ἔψυχουσε.

Μὰ στὴ γῇ ἐπάνω πάντα θὰ ὑπάρχουν σκλάδοι και ἐλεύτεροι.

(Ἀκολουθεῖ)

ΙΔΑΣ

ΟΜΑΡ ΚΑΓΙΑΜ

Σίπανα, κ' ἡ μέρα τίναξε κατὰ τὸ χάος τῆς νύχτας
Τὴν πέτρα ποὺ τὰ λαμπερά τ' ἀστέρια φεγγατίσει,
Στοῦ Κυρηγοῦ τ' εἰς Ἀνατολῆς τὰ φωτεινὰ τὰ βρόχια
Ο πύργος τοῦ Σουλτάνου μας ἄχ, δὲς πῶς σπαρτα-
ρίζει.

Τὰ εἰδώλα αὐτὰ ποὺ λάτρεψα τόσουν καιρὸ μὲ πόνο
Ψεύτηκη δόξα μοῦδωκαν στὰ μάτια τῶν ἀνθρώπων
Σ' ἔνα ποτήρι ἀνάβιθο μοῦ πρίξαν τὴν τιμὴ μου
Καὶ τὸνομά μουν πούλησον γιὰ ἔτα τραγούδι μάνο.

ΑΙΓΑΕΛΟΣ ΒΟΛΙΩΤΗΣ

*Υπὸ τὴν "Υψηλὴν προστασίαν τῆς Α. Μ. τοῦ
Βασιλέως

Α Κ Α Δ Η Μ Ι Α

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ καὶ ΕΜΠΟΡΙΚΗ

Ἐν Ἀθήναις (Πλατεῖα Κάνιγγος)

Ἐγκεκριμένη διὰ τοῦ ἀπὸ 29 Ιουλίου 1894
Β. Δ. Σχολὴ τεχνικῶν σπουδῶν ἀνάτεροι :

ΕΜΠΟΡΙΚΗ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ, ΓΕΩΡΓΙΚΗ,
ΜΗΧΑΝΟΤΥΡΓΙΚΗ, ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ
Φοίτησις διετής.

Ἐνεργεῖς μαθημάτων τῇ 15 Σεπτεμβρίου.
Πρόγραμμα ἀποτελλέται δωρεάν.

Γίνονται δεκταὶ μαθήματα.

στης τὴν κύταξη ἀπόψε. Κι ἔχι μόνο τὴν κύταξε, μὰ καὶ τῆς χαρογέλασε καὶ τῆς εἶπε :

— Ποῦ καὶ ποῦ πήγες, Χρυσούλα;

"Ανατινάχτηκε ἡ Χρυσούλη ἀπὸ μίαν ἀνεκλά-
ληλη χασά. "Ολο τὸς τὸ κορμάκι ἀναγάλλιασε.
(—Πόσο εἶσαι καλός, 'Ορέστη μου, πόσο εἶσαι κα-
λός!) "Αρπάξε τὰ χέρια του, τέλλελε, ὅπως συνή-
θιζε, ἀπάνω στὰ στήθη της καὶ εἶπε : — 'Αλήθεια,
σ' ἀνδιαφέρει, 'Ορέστη μου, ποῦ πήγα ; 'Αλήθεια;
'Αλήθεια ; Νὰ ποῦ πῶ. "Ολο μου τὸν περίπατο νὰ
σου τόνε πῶ, ἀγάπη μου. Πήγκα στὰ μαργκιά ν' ἀ-
γοράσω καινούργιες καιλοκαιριάτικες, γιὰ
τὴν κάμερά μας. Μὰ δὲ βρήκη. Πέρασα ὑστερα ἀπὸ
τὸ Πανεπιστήμιο νὰ δῶ ἂν εἶσουν ἵκει. Νὰ σὲ δῶ
μόνο ἀπόμυκρο, χωρὶς νὰ μὲ δεῖς καὶ νὰ φύγω. Μὰ
δὲ εἰ βρήκα. Μιᾶ ἀγγανία μὲ κυρίεψε. "Ηθελα νὰ
σὲ δῶ, νὰ σὲ δῶ !. Καὶ πέρασα...

— Σώπα, σώπα, καπνένη Χρυσούλα. "Έχω νὰ
έργαστω τώρα. "Άρηνέ με, νὰ χαρεῖς !...

Τὰ χέρια της πέσανε κομένχ. "Εσκυψε πάλι τὸ
κεφάλι ἡ Χρυσούλη καὶ σύρθηκε στὴ γωνιά καὶ κά-
θισε. "Επιασε τὸ κέντημα της καὶ δὲν ἔβλεπε τί-
ποτα. "Απὸ τὰ μάτια της ζεστὰ πέρανε τὰ δά-
κρια. Κι δὴ τὴ νύχτα ἰκενὴ ἀφούγκραζότανε

Ο "ΝΟΥΜΑΣ",

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΔΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Γιά τὴν Αθήνα Δρ. 8. — Γιά τὶς 'Επαρχίες δρ.

Γιά τὸ 'Εξωτερικὸ φρ. χρ. 10.

Γιὰ τὶς ἐπαρχίες δεχόμαστε καὶ τελιμητες(2 δρ. τὴν τρι-
μητρια) συντροφοί.

Κανένας δὲ γράφεται συντροφομητὴς ἢ δὲ στείλει μπροστὰ
τὴ συντροφομητὴ του.

10 λεφτὰ τὸ φύλλο λεφτὰ 10

Τὰ περαδύμενα φύλλα τοῦ Νούμα πουλιούνται
στὸ γράφειο μας στὴ διπλὴ τιμὴ.

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στὰ κιόσκια (Σύνταγμα, 'Ομόνοια
Ἐθν. Τράπεζα 'Υπ. Οικονομικῶν, Σταθμὸς Τροχιδ-
ροφοριου ('Ακαδημία), Βουλὴ, Σταθμὸς υπόγειου Σιδερόδρομου ('Ομόνοια), στὸ κιόσκι τηνοπούλου (Χαντεῖα), στὰ βιβλιοπωλεῖα 'Εστίας" Γ. Κολάρου κα-
Σακέτου (ἀντίκρυ στὴ Βουλὴ).

• Στὴν Κέρκυρα, Πάτρα καὶ Βόλο, στὰ Πραχτο-
ρεῖα τῶν 'Εφημερίδων, στὸν Πύργο στὸ βιβλιοπω-
λεῖο τοῦ κ. Κ. Βαρουζῆ.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

"Ασκοπες φοβέρες—Τ' ὅγδοο—Οι νέοι μας—
Ραγιάδες, "ραγιάδες !—Οι ἐπαρχίες.

ΜΑΣ εἰπανε πῶς μερικοὶ τοῦ «Στρ. Συνδέσμου
στενοχωριθμίκανε μὲ τὰ εἰδαγαγράφακια τοῦ περα-
σμένου φύλλου καὶ θὰ μᾶς ζητήσουνε, λένε, λόγο
καὶ θὰ μᾶς ἐμποδίσουνε νὰ γεράσουμε πιὰ λεύτερα
τὴ γνώμη μας. Δὲν τὸ πιστεύουμε. "Οσο καὶ μυρτ-
ζετε τρομοκρατία· κάπια δηλώσων τοῦ «Στρ. Συν-
δέσμου ποὺ δημοσιεύτηκε τὴν περασμένη βδο-
μάδα στὸ «Χρόνο» γιὰ τὶς ἀφημερίδες ποὺ σκοδιά-
ζουνε τὴν πολιτεία τοῦ «Στρ. Συνδέσμου», ἐμεῖς
ζακολουθοῦμε νὰ πιστεύουμε πὼς ζούμε ἀκόμα κά-
του ἀπὸ Σύνταγμα καὶ πὼς είμαστε λεύτεροι νὰ
γράφουμε λεύτερα τὴ γνώμη μας.

"Αν ἔρθει αὐτοὶ δ. κ. Ζορμπᾶς, ἡ δημοσίευση
ἀπὸ τὸ «Σύνδεσμο» καὶ μᾶς δηλώσει ἐπίσημα πὼς
ὅλα «δηθεν» υπάρχουν σήμερι (δηλεν Βασιλεία,
δηλεν Βουλὴ, δηλεν Κυβέρνηση, δημοσίευση τὸ
βιβλιοπωλεῖο γιὰ νὰ σκεπάζουνε, σὰν μπαλωμένο πάπλω-
μα, τὴ διαχτασία, πρῶτοι δημεῖς θὰν τοῦ φωνά
ζουμε ζήτω καὶ πρῶτοι δημεῖς θὰ κανονίσουμε τὸ
δρόμο τῆς πέννας μας παράλληλα μὲ τὰ συμβούντα
τοῦ σπαθιοῦ.

Να μᾶς τὸ πούνε δύμες λεύτερα, καθαρά, παλπ-

καρίσια κι δημοσιεύεται λέγια, γιατὶ καμιὰ ἐπὶ
τέλους 'Επανάσταση δὲν έγινε θάμερα, δημο-
σίη δικῆ μας, δίχως νάποκοτει νὰ πεῖ λεύτερα κείνο
ποὺ ζητάει νὰ κάνει (λαν ξέρει κι αὐτὴ τὶ ζητάει)
καὶ κείνο ποὺ συλλογίζεται.

"Ο Τυπάλδος ἔθειξε περισσότερη εἰδικότερεια καὶ
περισσότερη παλικαριά γιατὶ τελλάνσε λεύτερα τὶς
ιδέες του.

*

ΚΑΙ ὅγδοο 'Υπουργεῖο. "Α δὲ βγεῖ κι αὐτὸς ζεχαρδα-
λωμένο ἀπὸ τὸ 'Υπουργικὸ κεφάλι κι ἡ δὲ λειτουργήσει
κι αὐτὸς σὰν τ' ἀλλὰ ἔρτα λείπειν κι ἀξιοδάρτα λέρερά-
κια του, κατὶ μποροῦμε νὰ ἔπιξουμε.

"Η γεωργία, τὸ ἐμπέριο, τὰ δίσκη, τρεῖς σπουδαῖοι πλου-
τοφόροι παραγοντες τῆς χώρας, παρηγγέλμεις θέσμε τώρα,
θὲ βροῦν ἐπιτέλους τὸν ἐπίσημο προστάτη τους.

Μά τάν τονε βροῦνε; Νά, ὁ κύριος. Μήπως ἡ Πα-
τέρεια λ. χ. Βρήκε χώρας τὸν προστάτη της, ἀν καὶ ὑπέρ-
χει 'Υπουργεῖο τῆς Πατέρειας ἐπὸ τὸ πούρην τὸ 'Ελλ.
Κράτος; Φοβούμαστε πὼς καὶ τ' ὅγδοο 'Υπουργεῖο, ἡ διο-
ριστεῖ καὶ σ' αὐτὸς κανένας 'Υπουργὸς τόσο κατάλληλος
δεῖ καταλληλος εῖναι σήμερι πούρην τὸ 'Υπουργεῖο τῆς
Πατέρειας τοῦ Βουλῆ; Νά, δέν οὐ πορέσει νὰ ὀψελήσει κ' ἐννα
τρίχησει τόσο. έσο δὲν μπορέσει νὰ ὀψελήσει καὶ τρίχησει
φαλαρὶ ἀν τοῦ κολλήσεις πάνου μὲ ψηρούσαλλα δυὸς τρεῖς
τρίγες.

*

ΑΧ καὶ νὰ γινότανε κείνο ποὺ διειδεύεται 'Ερτά-
λιώτης—ένας σύνδεσμος ἀπὸ νέους ποὺ νὰ δουλέψει γιὰ
τὴν ἀληθινὴ ζωνιγένητη! Μά ποὺ νέοι καὶ ποὺ ὅρεξη
γιὰ ζωή, γιὰ δράση, γιὰ δουλειὰ σοβαρή! Βγάλεις ένα πε-
ρισδικὸ ἀπὸ νέους ἐδισ, ἡ 'Δάφνη, καὶ μυρίζει δέκα μιλ-
λια μακρί γεροντική, υσύχλα καὶ σοβαρούσην κωνική.

Τὸ ζεχείλισμα τῆς Νίστης . . . — "Η στάμνα τῆς
ζωῆς καλοβουλωμένη μήπως, γιὰ τὸνομα τοῦ Θεοῦ, καὶ
ζεχείλισμει καὶ γιατὶ έταις οὔκοπο ἡ ζωτική; γυμδ; ποὺ
χρείαζεται γιὰ τὰ φυσικόροπτα καὶ τὰ κουτσοτράγουδα!

Αξιωματικὸς έχουμε, ἀφοῦ τὰ κουτσοκαταρέρνεις νὰ
κάνουνε μισή ἐπινέστεση. Νέους δέμως δὲν έχουμε, δὲν
ἐποχήτησαμε ἀκέραι—νέους δηλ. ζωτενός ποὺ νὰ μεθῆγε
μὲ τὰ μυργάλια ιδινικά καὶ νὰ σπράγνυνε τὴ ζωὴ λίγο
πιὰ πέρα ἀπὸ τὰ κυντηγητὸ τῆς δημορφῆς μοδιστρούλας καὶ ἀπὸ
τὰ ζενύχτια στὸ καφεστάνταν.

Κ' έται τ' "Ονειρο" τοῦ 'Ερταλιώτη, φοβούμαστε πὼς
θὰ μένεις γιὰ πάντα διειρέο.

*

ΣΤΗ «δηλωση» τοῦ «Στρ. Συνδέσμου» ποὺ ζητοῦσε νὰ
βάλει γκέμι τὶς εἴρημερίδες, ἀπαντήσανε μὲ παληκαριά
δυὸς ἐπηγμερίδες, οἱ α' Αθηναίοι καὶ τὸ «Σκρίπ», μὲ τέτις
παληκαριά ποὺ ἀνηγκάσαν τὸ «Σύνδεσμος» νὰ ξαναζηλέσει
πὼς παραγινήσηκε νὰ πρώτη του δήλωση. Οι ἀλλες ἐρ-

μερίδες τὰ γραικοτήκανα κι ἀεγινήσανε τοὺς τευκνάδες, τὰ
χαλοπάσματα, τὶς τρεμοῦλες.

Ο τόπος, λένε, ἀντιπροσωπεύει τὴν κοινὴν γνώμην.
Φαντάζεστε λοιπόν, ὃστερ ἐπ' αὐτά, τί φοβιτσιάρχη καὶ
δουλόφροντι καὶ σαγήνῃ ποὺ εἶναι ἡ κοινὴ γνώμη τῆς χώ-
ρας μας.

Ρχγιάδες, ραγιάδες !

★

ΚΑΙ οι ἐπαρχίες; "Ω, ἔκει ἔτα εἶναι κι ἔτη εἶναι ποὺ
χάνει χανεῖς τὸν μπούσουλα. 'Αδύνατο νὰ νιώσας τὶ θέλεις
καὶ τὶ δὲ θέλουν. Τὴν μιὰ μέρα λ. χ. γεροχροτοῦνε γιὰ τὶς
εἰκονομίες που ἔτα γίνονται καὶ στὴν ἄλλη μέρα ἀγριεύουν καὶ
φοβερίζουνε γιατὶ θάνατούς τους στρώνει ἡ Κυβέντη, τὸ Πρω-
τοδικεῖο ἢ τὴ Νομοχρήτα τους.

Μὰ δὲ δὲν υπάρχει δῶ, στὴν πρωτείουσ, λεύτερη καὶ φωτισμένη κοινή γνώμη, στὶς ἀπαρχές ἀκόμα λιγότερο.
Ἐκεῖ τὴν Κοινὴ Γνώμη τὴν ἀντιπροσωπεύουσαν καὶ τὴν ξε-
μεταλλέθουσαν καὶ τὴν τραβοῦνταν σὰ βώδι στὸ μακελεῖο διὸ
τρεῖς φωροκομιτάρχες κι ἄλλοι τόσο πατριδοκάπηλοι.

Φωτισμὸς τοῦ λαοῦ, ψυχικὸς καὶ πολετικὸς ζεσκλαβωμός του—Νά, ἡ βάση τοῦ ξαναγεννυμένου μας· κι ἀπὸ κεῖ δὲ ἐπρεπε νάρχινήσαι ἡ ἐπανάσταση. Μᾶ ἡ ἐπανάσταση, ἡ δικιά μας φρόντισε γιὰ τὸ κεφάλι κι ἔφισε τὰ ποδάρια ποραλυμένα καὶ τρεμουσιλάρικα. Καὶ δίχως ποδάρια, μαθέτε, οὕτε τὸ πιὸ γερὸ κεφάλι μπρεσεὶ νὰ βρεσταχτεῖ.

ДРАМАТИЧНІ ПАРАГРАФИ

"Ἄς μοῦ συγωρεθέτι στὴν ἀρχὴν μικρὴ λοξο-
δρομίας ἀπ' τὸ θέμα.

Ο κ. Σ. ΙΙ., καταποκρή ἀποδογυητής ἐνίς ποετάστρου, πού τόλμησε νὰ μὴν τὸν Θεράσω, μεταξὺ στὰ πολλὰ ποὺ μοῦ κατηγορεῖ, ἐκρράζει καὶ τὴν ἀπορία πῶς ἐνῶ ἀναγνωρίζω στὸν ποετάστρο παιητικὲς ἀρετές, δῆμος δὲ βρίσκω ὥραῖο τὸ ἔργο του. "Ἐνα ἔργο, λέει, εἶναι ἡ ὥραῖο ἀδσκημο" μέσος δρος δὲν ὑπάρχει. Μὲ τέτοιο αἰσθητικὸ κανόνα ἀπλοποιούντων βέβαια ἡ κριτικὴ καὶ δὲν ἀπέμενε μέσος δρος ἀνάμεσα ἀπὸ τὸ θαυματομὸ καὶ τὴν καταδίκην ἐνὸς ἔργου τέχνης. Δυστυχῶς δῆμος καὶ γιὰ τοὺς κριτικοὺς καὶ γιὰ τοὺς ποιητὲς φαίνεται νὰ μὴν εἶναι τόσο ἀπλὸ τὸ πράμχ. Ἡ παιητικὴ ἴρυτζ φαίνεται νὰ μὴ μπορεῖ νὰ κάψει τόσο εὔκολο τὸ θάμα της δίχως νάθρει καὶ τὴν ταιριαστὴ της ἔκφραση, νὰ μὴν μπορεῖ νὰ φανερώσει τέλεια δίχως νὰ καταφέρει νὰ ὑποτάξει τὴν θρημή της στὸ νόημα τῆς τέχνης, καθίως τὸ ηθελε ὁ Σολωμός. Στίς μεγάλες, τὶς δυνατές ἰδιοφυτες ἵσως νάναι ἀπλούστερη καὶ πιὸ ὑποσυνεδητη, ἡ διαδικασία ποὺ φέρνει στὴν

ξασφράλισει μιὰ θέση διαστικοῦ Πλατείδου μέσω στὴν Ἀθήνα. Σὲ κάμποσα χρόνικ γύναικι Πρωτοδίκης, οὐτερχ Εἰσαγγελέχς καὶ πιο; ξέρει, μιὰ μερικ θά μὲ δεῖς Πλατείδωρ τῶν Πρωτοδίκων στὴν Ἀθήνα μέσα! Ἐννοεῖς; Ἐννοεῖς;

Kai κύταξε τὸν Ὁρέστη ἀπὸ Φελάχ, καρδώ νοντας τὸ κοριμ του, σὰ ν' ἀναγνῶντες τὸν κόσμο ἀπὸ τὸ ὄψις τῆς προεδρίκης του ἔδρας.

— Καὶ... καὶ εἰσαὶ εὐχαριστημένος; Νὰ γίνεται
ὅταν θάσκι γεροντάκι Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν καὶ
νὰ πεθάνεις καὶ νὰ σου βγάλει ἐξ αὐτῆς δικηγόρος ἐπι-
τάφιο λόγο καὶ νὰ πλέξεις τοὺς ἔγκλημά τους καὶ νὰ
σου ακταβέσουν στέφανα, κ' ὑπέρειχε μήν ἀρήσεις
Ἔγνοις τοῦ διάβου σου, Ἔγνοις! Ἐγνοεῖς; Νὰ πεθάνεις;
γιὰ πάντα, νὰ περάσουνε πάντες, ἔγνη, δίκια μέρες
καὶ νὰ μὴ λένε ποτὲ τίποτα γιὰ τίνη, τίποτα, σὲ
νὰ μὴν ἔγνοες ποτέ, σὰ νάσουν ἐνώ πρᾶψα, ἐνώ
δέντρο πού κόπηκε, ἐνώ σκυλάκι, ἐνώ πρέβετο. "Οχι!
οχι! Δένει ἴννοω! δένει ἴννοω!

— Χχχχά ! Μή στάσου, χθεσφέ, πώς κάνεις
έποι ; Είσαι αστείος ! Τό καλή πιστή σου θέλω,
'Ορέστη, να γίνεις πραγματικός. Νά βλεπεις τα πρά-
ματα δύνας είναι. Τὸν κανημένο τὸν 'Ορέστη μου.
Τὸν κανημένο τὸν 'Ορέστη μου, πῶ, σύνχροτε !

τεχνική δριμότητα, ίπος νάναι πιὸ εύκολος δρόμος ποὺ τὴν διηγάεις νὰ γνωρίσεις τὴν καθηυτὸ φύση της καὶ τὴν προφυλάξεις ἀπ' τὸ παραστράτικην σὲ μηνοπάτια ἀταίριαστα μὲ αὐτή, σὲ σφικρές εἴτε ζένες εἴτε ξινώτερες ἀπὸ τὴν δύναμή της. Τὸ νὰ νιώσεις ἔνας τεχνίτης τὸ φυσικό, τὴν μπόρεση καὶ τὴν ἔκταση τῆς ἴκανότητάς του κι ἀπέκνω σ' αὐτὰ νὰ πασκίσεις νὰ μπει στὸ νόημα τῆς τέχνης εἶναι κατορθώματα, ποὺ τὰ συμπαθεῖ κανεὶς καὶ τὰ θυμάζει στὸν τόπο μας σὲ ποιητές σὰν τὸ Μαβίλη, τὸν Πορφύρο, τὸ Γρυπάρη. Τὸ ἀντίθετο ἀπ' αὐτά, τὸ πατημα δηλ. σὲ περιοχές ἀταίριαστες μὲ τὴν ποιητικὴν ιδιοφυΐα, τὸ τέντωμα σὲ σφικρές ξινώτερες ἀπὸ τὴν φυσικὴν ἴκανότητα καὶ δύναμη καὶ τὸ πάσκιμα νὰ παρασταθεῖ τὸ παραστράτικην αὐτὸ σὰν τὸ ἀληθινὸ νόημα τῆς τέχνης εἶναι ἀδυναμίες ποὺ μας θλίβουν σ' ἔναν ποιητὴ καθὼς ὁ Παλαμᾶς καὶ αὐτὴ τὴν ὅψη τῆς ποίησης καὶ τῆς κριτικῆς του Παλαμᾶ ὄνομασσα, κ. Π. Φλ., (ἴπος μ' ἔχι πολλὴ ἐπιτίχησα στὸ χρηχτηρισμό) ἀντιποιητικές τάσεις. Πῶς μὲ δὴ τὴν μὴ συμπάθεια μου στὴν ξανάποδη δῆμη τοῦ ἔργου του Παλαμᾶ, μὲ δὴ τὴν φίλική μου ἀντιλογία τόσο στὴν ποιητικὴν ὅσο καὶ στὴν κριτικὴν ἐκδήλωσή της, δὲ φτάνω ὡς τὸ νὰ μὴν ἀναγνωρίσω τὴν μεγάλην ἀξίαν τῆς θετικῆς ὕψης τοῦ ἔργου του καὶ δὲν πάβω νὰ τὸν ἔχω μὲν σὲ πρῶτο μὲς στοὺς πρώτους σημερινούς ποιητές μας, εἰνκι, νομίζω, μιὰ δικαιολογία ποὺ δὲ θάναι ἔρχεται μόνο γιὰ κείνους ποὺ κριτικὴ καὶ τέχνη δὲν ξέγαινουν ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς προσωπολατρείας καὶ τοῦ do ut des, ποὺ ἐναντίο στὴν διλέθρικη ἐπερροή του γίνονται οἱ ἔδιοι ἐπαναστάτες στὴν πολιτική. "Αν μερικοί, ἀπὸ ὑπερβολικὸ ζήλο νὰ βροῦν μεμάλους ποιητές στὸν τόπο μας καὶ στὸν καιρό μας, ἔφτασαν δὲ; τὸ σημείο νὰ κατατάξουν τὸν ποιητὴ τοῦ «Δωδεκάλογου» τοῦ Γύρτου ξεντά στὸν ποιητὴ τῶν «Ἐλεύθερων πολιορκημένων», ή τὸ δικαίηνον ἀπὸ τὸν μέρος δείχνει τὸ λίγα σεβασμὸ καὶ τὶς λιγύτερες ἀκόμα ἀπαίτησες ποὺ ἔχουν ἀπ' τὴν τέχνη, ἀπ' τὸν δὲν ἔχεις διλλο ἀποτέλεσμα ἀπὸ τὸ νὰ πληγαίνει τοὺς Μπάβιους καὶ Ναΐσιους καὶ νὰ θέρεψε τὴν σύγχυση στὴν ξεντίληψη τῆς τέχνης ὡς τὸ σημεῖο ποὺ κάθε ἀσυνάρρητο ξάνχυτο νὰ παρουσιάζεται γιὰ νέο μεγαλορύμχτο ἀντίκρυσμά της, κάθε ἀδυναμία ποτέστρεψε νὰ φτάσει μιὰ πλαστικὴ ἔκφραση καὶ νὰ

Καὶ τοῖς χέδιψι πετρικώταται καὶ προστάται·
πικόταται τὸν ὄμοιον, σκώντας στὰ γέλαια.

— Μάζ δὲν πωνέται ποτέ τὸ μέγατό σου ἀπὸ
θανάτιμες φιλοθυμίες ; Δὲ νοιώθεις; εσύ τὴν Ἀνάγκην
τῆς φριγχήν νὰ περάσταις καὶ ν' ἀρχίσεις ἀπάνω στὴν
γῆς ἔνας αὐλάκιος Βαθός ; "Είναι παταργητὴ δὲ νοιώ-
θεις μέστις σου δεμένω σ' ἔνα βράχο στὴν οὔπρα ένος
ἀνεκνοῦ" . ἔνα Μεγάλο Νηπολέοντα, που ἀγγαντεύει
τὰ πέλαγα καὶ τὶς στεριές καὶ χυμᾶς νὰ ἔφεργει
καὶ ν' ἀδράξει τὸν κάστρο καὶ νὰ τὸν κλείσει — σὲ
νότανε βυθὸν τρεμέμενο γυναικας — μέστις σὲ τις φρι-
γχες τῶν χεριῶν του ; Δὲ νοιώθεις τίποτα, τίποτα,
τίποτα μέστις σου, ἔστω καὶ μικρό, ἔστω κι ἀνή-
μπορο, τὴν εὐνούχιαν καν τὴν ὅρεξην δὲ νοιώθεις ;
— Γιὰς ὄνομα τοῦ Θεοῦ, 'Ορέστη... 'Ησύχασε...
Οι ἀνθρώποι στκήκκανε στὸ δρόμο καὶ μᾶς βλέ-
πουν. Γιὰς ὅσιος τοῦ Θεοῦ !

Καὶ τόντε τράβηξε μικροὺς ἀπὸ τὴν πολυκοσμίκην καὶ τὸν πῆγαν ἀπὸ παραχώμενος δρόμους καὶ τόντε σιργούλευε καὶ τοῦ γλυκοριλαῦσε, γιὰ νὰ τὸν κάψει νὰ συνέρθει καὶ ν' ἀρνέψει. Τοῦ μιλοῦσε σιγὰ καὶ τόντε χάδευε σᾶς παιδίκια ποὺ ἔρχισε τὶς φωνὲς καὶ τὸ καλοπιάνομε γιὰ νὰ σωπήσει.

ὑποταχθεῖ σὲ μιὰν ἐνότητα καὶ ἀρμονία γὰ τῷ περι-
νέζεται σὰν πλούσια ζωή, μεγάλη ἐμφάνιση ποὺ ἔρ-
χεται νὰ ταράξει τὰ περιχρευμένα. Τὸ ξετύλικό
στὴν κατάντια αὐτὴ εἰς τὸν ἀναπόφευχτο. Ὅταν στὴν
ποίηση τὸ γνήτιο καὶ τὸ ἀληθινὸς γὰρ ἀντικατοτεί-
νει ὁ κούφιος καὶ μεγαλόβροντος λόγος καὶ τὸ αἴ-
στημα κ' ἡ εἰλικρίνεια πιστοδρομὰν στὴν εὔκολία
τῆς ὑπόκρισης καὶ τῆς χερονομίας, φυσικὰ καὶ στὴν
κριτική, ποὺ ἀπακουυμάται σὲ παρόμοια παρενόηση
τῆς τέχνης, καθὼς προσπάθεια γιὰ λογικὸ ξέτασμα
θὲ κάμει τόπο στὰ χοντρὰ λόγια καὶ στάδιοιστα κα-
λούπια τῆς κίνησης νέων ρυθμῶν, τοῦ ξαφνισμάτος
ἀπὸ νέες εἰκόνες, ἀπὸ θαραστὰ πανεράμητα τοῦ
Εἶναι καὶ τὰ παρόμοια. Εἶναι ἀλήθεια πώς δος ἡ
ζωὴ εἶναι κίνηση κι ὁ ρυθμός κ' ἡ εἰκόνα τῆς ἀλ-
λαζει, ἡ ἀλλαγὴ αὐτὴ δὲ μπορεῖ βέβαια νὰ μὴν
ἐπηρρεάσει καὶ τὴν ἔκφρασή της στὴν τέχνη. Κ' οἱ
συνειθισμένοι στὰ παραδεγμάτων θὰ ξαφνιστοῦν μὲ τὸ
διαφορετικὸ ἀντικευματικὸ τῆς ζωῆς, μὲ τὴν νέα μορφὴν
καὶ οὐσία τοῦ Εἶναι. Μᾶς ἐδώ χρησίας ἔσται γὰρ καὶ
τὸ ἔργο τῆς κριτικῆς, ποὺ εἶναι νὰ φωτίσει τοὺς
συ.ειθισμένους στὰ παραδεγμάτων, ἔξηγάντως; ξα-
στερά τὴν οὐσία τοῦ νέου Εἶναι, δικιαλογώντας τὴν
ψυχικὴ ἀνάγκη τῶν νέων ρυθμῶν, τὸ ἰσωτερικὸ θέ-
θος τῶν κακινούρων εἰκόνων, ἀναλύοντας στὸ λο-
γικό, ὑπεδείχνοντας στὴν αἰστησην ἔκεινο ποὺ συνθε-
τικὰ μόνο ἴκραζεται στὸ ποιητικὸ ἔργο, μὲ ἔνα
λόγο βοηθώντας τοὺς τυφλωμένους ἀπὸ τὴν πρόληψη
καὶ τὴ συνήθεια νὰ μισσουν τὸ κακινούριο ποὺ φέρνει
δ ποιητής. Ὅταν ὅμως ἡ κριτικὴ δὲν κάνει τούτο,
μᾶς περιορίζεται στὴ διαφήμιση τοῦ Καιούριου μὲ
λόγικα ἀδειανὰ ἀπὸ νόμημα καὶ γεμάτα στόμος κι ἀ-
συναρτησία μονάχα, τότες δῆλο μόνο δὲν καταφέρνει
νὰ φωτίσει τοὺς συνηθισμένους στὰ παραδεγμάτων, μᾶς
καὶ δὲν ξεπερνάει τὰ σύνορα τῆς κοινῆς ρεκλάμας
νέων ἵθερμεμάτων καὶ ξεπέφτει στὸ ἱπέπεδο τῆς ἀ-
ξίας ποὺ ἔχουν τὰ χειροκροτήματα τῶν ἐγκάθιτων
στὴ βουλὴ ἢ στὸ θέατρο, ζημιόντας ἔτσι περσό-
τερο καὶ τὸ ἔργο, ποὺ τοῦ γίνεται συνήγορος, μὲ τὸ
δυνάμωμα ποὺ κάνει τῆς ζωῆς κακούρουλης μὲ ὥστέσσο
φυσικῆς ὑποψίας τῶν συνηθισμένων στὰ παραδεγ-
μάτων: πώς ὁ κριτικὸς θόρυβος γίνεται μόνο γιὰ τὸν
ἔφημερο θόρυβο ποὺ κυνηγάει δ ποιητής.

στρου, δὲ θέλω νὰ φέξω παρόμοια κατηγόρια. Τό φε-
βερὸ κριτικαστρικὸ σύμπτωμα τοῦ παρουσιάζει ἔχει
ἀρκετὰ βαθύτερη ρερεμή. Τό διατερόν ποιητικὸ ζε-

Μὴ φονάζεις ! Ἐλα, πόμε στὸ οχρενεῖο τὰ πάργα
ένναν εκφέ. Δέθες ; "Οχι ; "Ε, τάτε, ώρεδονυχά !

Καὶ κοντεστάθηκε ἀκόμη γιὰ νὰ τις σερβίσει
μιὰ συνταγή:
— Μὴ δικθέξεις, Ὁρέττη. Μήνυ πολυκουράχε-
σται. Νέργοσι στὸ καφενεῖο, νὰ μάθεις λίγα ταῦθι-
κα! πρέφα, νὰ παρνά ἡ ὥρα σου. Καταθέξου νέργο-
σσι νὰ μᾶς βλέπεις καὶ μᾶς!..

Κ' ἔρυγε τρεχάτος στὸ καφνεῖο πασίχαρος,
γιατὶ θὰ δηγόταν τὶς ἀνογοίες ποὺ εἶπε πως ὁ
'Ορέστης. Καὶ χαμογελαῖται βλος προμηνύεοντας
τὶ γέλουι θὲ κάναντας πάλι δικῇ θὴ τοὺς ἔλεγε με-
ρικὲς φράσεις τοῦ 'Ορέστη. «Ηδγάλε μιὰ στιγμὴ τὸ
σημειωματάρειό του καὶ τὶς ἔγραψε μὴ τυχὸν καὶ
τὶς ξεχάσει : «Δὲν πονέζει ποτὲ τὸ μέτωπό σου ἀπὸ
θυνάσιμες φίλοδοξίες ; » «Δὲ νοιώθεις μέσα σου ἕνα
Μεγάλο Νηπολέοντα δεμένο σ' ἓνα βράχο ; »

(Ἀκολουθεῖ)